

Volt

**BINNENGEKOMEN
TEAM DOCUMENTSERVICES
D.D. 19 oktober 2023
No. 2023-04272 (Beleid Jeugd en Onderwijs)
No. 2023-04273 (Raad)**

Aan het college van burgemeester en wethouders van Maastricht
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

Maastricht, 18 oktober 2023

Betreft:

Technische vragen van CDA, Volt, PvdA en SPM
inzake vervolgvragen Nota Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) 2024-2027

Geacht college,

Op dinsdag 3 oktober jl. heeft het Domein Sociaal de door u voorgelegde Nota OAB 2024-2027 besproken. N.a.v. deze vergadering hebben zowel de PvdA als CDA en VOLT aanvullende vragen gesteld, die op 12 oktober jl. door u beantwoord zijn. Naar aanleiding van deze beantwoording en het nogmaals verdiepen in o.a. eerdere besluiten hebben de fracties van CDA, VOLT, PvdA en SPM de volgende aanvullende vragen voor het college.

1. Op de eerste vraag die CDA/VOLT stelden over wat de Nota OAB betekent voor kinderen buiten de leeftijdscategorie 2-6 jaar, geeft u aan dat 0-2 jaar onderzocht is en te duur bevonden is. Voor de categorie 6-12 jaar zijn volgens u via de NPO-gelden verschillende interventies ingezet. Is onze aanname daarmee correct dat de gelden gekoppeld aan de huidige Nota OAB niet besteed gaan worden aan de leeftijdscategorie 6-12 jaar? De Rijksgelden OAB worden toch ook voorzien voor deze leeftijdscategorie?

Antwoord

In eerdere beantwoording is reeds aangegeven dat zowel gemeenten als schoolbesturen primair basisonderwijs middelen ontvangen vanuit het Rijk voor de aanpak van onderwijsachterstanden. Het primair onderwijs is verantwoordelijk voor het bestrijden/ verminderen van onderwijsachterstanden bij hun leerlingen en dienen hiervoor hun eigen OAB-middelen in te zetten. De gemeente en basisscholen zijn verplicht om samen afspraken te maken over het verbeteren van de leerprestaties van leerlingen met een achterstand. In dit kader voeren wij verplicht overleg met onze partners in de voorschoolse voorzieningen en het basisonderwijs over de doorgaande leerlijnen tussen de voor- en vroegschoolse voorzieningen. Als gemeente Maastricht zetten we middelen in voor de leeftijdscategorie 6-12 jaar vanuit OAB via de Subsidieverordening Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) en Taalactiviteiten Primair Onderwijs (TPO). Daarnaast is aangegeven dat vanuit NPO ook wordt geïnvesteerd om te werken aan kansengelijkheid zoals vastgesteld in de Sociale Visie 2040.

- Op de vraag van CDA/VOLT over andere initiatieven (zoals de kinderkrant, schakelklassen en leertijdverlenging) geeft u aan dat er verschillende initiatieven zijn die hetzelfde doel beogen en dat het daarom belangrijk is keuzes te maken en focus aan te brengen. Er wordt echter niet aangegeven hoe gemeente Maastricht aankijkt tegen zulke andere initiatieven of andere VVE-gerichte/OAB-gerichte interventies. Kunt u toelichten wat voor u de motivatie is geweest om voor meer boeken, de leesconsulent en brugfunctionarissen te kiezen (ook vanuit de NPO-gelden)? Kunt u aangeven welk doel deze interventies dienen en hoeveel geld ermee gepaard was of is? Kunt u vervolgens ook aangeven welke doelen initiatieven als de kinderkrant, schakelklassen en leertijdverlenging volgens u dienen en hoeveel dit zou kosten? Met andere woorden: wat is voor u de visie waarmee u bepaalde keuzes maakt? Want dat niet álles kan, dat snappen we, maar welke visie zit daar achter?

Antwoord

De uitgangspunten uit de onderwijsvisie, zoals door uw raad vastgesteld in 2019, en de Sociale Visie 2040 zijn de basis voor de keuzes die gemaakt worden.

In het kader van de NPO-middelen wordt van de gemeente verwacht dat er een plan van aanpak is voor de inzet van de NPO-middelen. Na de evaluatie heeft er in samenspraak met onze onderwijspartners een herijking van het huidige NPO-plan plaatsgevonden. Middels een raadsinformatiebrief van 23 mei jl. bent u als Raad geïnformeerd over de evaluatie en herijking van het Nationaal Programma Onderwijs.

Bij deze herijking hebben de onderwijspartners aangegeven dat taalontwikkeling en positieve gezondheid/welbevinden in relatie tot kansengelijkheid de thema's zijn waar de achterstanden het meest duidelijk zichtbaar zijn. Hierop wordt vanuit de NPO ingezet op de intensivering van bestaande interventies, eenmalige impulsen en kortdurende interventies zoals beschreven in de raadsinformatiebrief. In Maastricht gaat het om een totaalbedrag van 1.626.841,60 euro aan NPO-middelen voor de periode 2022 tot en met schooljaar 2024-2025. Het is voor nu niet mogelijk om van de door u genoemde initiatieven een uitsplitsing te maken in doelstelling en kosten.

- Hoe staat het met de Bibliotheek op School (dBos) in relatie tot de NPO-gelden die ingezet zijn voor meer boeken op school? En daarnaast hebben vele scholen – ook in Maastricht – afgelopen week een boekentas ontvangen via het Jeugdeducatiefonds (JEF). Kunt u uitleggen waarom u er dan voor koos van de NPO-gelden óók te investeren in boeken?

Antwoord

Via het Nationaal Programma Onderwijs is, in 2023, aan alle basisscholen middelen beschikbaar gesteld voor nieuwe boeken. Dit is gedaan na goed overleg met de schoolbesturen. Zie ook verwijzing naar de raadsinformatiebrief van 23 mei jl. in de beantwoording bij vraag 3. De bibliotheek (Centre Céramique) ondersteunt de scholen kosteloos bij de aanschaf van de uit de NPO-gelden bekostigde nieuwe boeken.

Vanuit de bibliotheek wordt het in schooljaar 2023-2024 mede met inzet van de 'Impulsregeling Masterplan basisvaardigheden voor dBos po' mogelijk gemaakt dat weer drie nieuwe scholen van start kunnen gaan met een bibliotheek op school. Dat is een stijging van 25% t.o.v. vorig jaar. Ook

het aantal mini-dBossen wordt door de bibliotheek uitgebreid van 3 naar 5 in schooljaar 2023-2024.

In Maastricht wordt naast de 'dBos-samenwerking', vanaf schooljaar 2023-2024 ook de mogelijkheid geboden om losse diensten af te nemen. Dit is door de bibliotheek in een menukaart aan scholen aangeboden. De menukaart zorgt er ook voor dat scholen die geen dBos kunnen (bijv. ruimtegebrek) of willen zijn, toch (al dan niet gratis) leesbevorderende activiteiten kunnen afnemen en boeken(kisten) kunnen lenen.

4. U geeft aan dat bij inclusieve kinderopvang de partners hebben verzocht om vooraf niet de 'hoe' in te vullen maar samen vorm te geven. Echter, voor ons als raad is de hoe-vraag wel degelijk van belang aan de voorkant, omdat de financiering afhangt van die vraag. We verzoeken u dus nogmaals aan de voorkant aan te geven hoe de kinderen die niet langer voor een VVE-indicatie in aanmerking komen gefinancierd worden en wat dit de gemeente Maastricht gaat kosten.

Antwoord

De evaluatie van Sardes is aanleiding om samen met onze partners in de voorschoolse voorziening en de jeugdgezondheidszorg in gesprek te gaan om een aanbod van inclusievere opvang te realiseren. Dit soort processen vragen een zorgvuldige afweging en afstemming met alle belangrijke stakeholders. Daarnaast krijgen we in dit proces ook te maken met verschillende beleidsvelden en verschillende geldstromen vanuit ouders, overheid, gemeenten en het onderwijs. Vanuit OAB brengen we deze transformatie op gang met de beschikbare overige (ook wel lokale) middelen.

5. U geeft aan dat u doeltreffender gaat indiceren op VVE en het aanjagen en faciliteren daarvan vanuit onderwijsachterstandenbeleid. Kunt u door middel van een aantal praktijkvoorbeelden aangeven wat u bedoelt met doeltreffender indiceren?

Antwoord

Niet bij alle kinderen verloopt opgroeien vanzelfsprekend. Soms is extra ondersteuning nodig vanwege het gedrag, de ontwikkeling, handicap of beperking, of de opvoeding binnen de thuissituatie. De extra ondersteuning die aangeboden wordt op een VVE-locatie is dan zoals Sardes in zijn evaluatie heeft beschreven niet altijd passend.

Kinderen met gedragsproblematiek, handicap of beperking kunnen niet altijd terecht bij of zijn niet of in onvoldoende mate gebaat bij het aanbod van de reguliere kinderopvang. Kinderen zijn dan vaker aangewezen op een kinderdagcentrum, medisch kinderdagverblijf of (naschoolse) dagbesteding in het kader van de Jeugdwet. In het kader van kansengelijkheid en normaliseren, is de ontwikkeling naar inclusieve kinderopvang van belang, waar extra expertise aan deze kinderen kan worden geboden.

De evaluatie van Sardes is aanleiding om samen met onze partners in de voorschoolse voorzieningen in gesprek te gaan om de kennis van vroege signalering en het huidige aanbod te vergroten en daarnaast een aanbod van inclusievere opvang te realiseren toegankelijk voor alle kinderen.

6. Ook geeft u aan dat er integraal gekeken moet worden naar deze groep jonge kinderen, samen met afdeling jeugd. U stelt dat er bij het SMI-budget sprake is van onderbesteding. Kunnen wij uit deze opmerkingen opmaken dat u met deze Nota OAB voorsorteert op een verschuiven van VVE-indicaties naar SMI's? Kunt u inzichtelijk maken hoe groot de onderbesteding SMI op dit moment is, en een prognose maken van de groep die straks niet meer in aanmerking komt voor een VVE-indicatie? Is dit financieel inpasbaar in het SMI-budget?

Antwoord

Zie ook antwoord vraag nummer 5.

De nota sorteert niet voor op het verschuiven van VVE-indicaties naar SMI's. Er wordt beoogd om in de nieuwe beleidsperiode de regeling in te zetten voor een kind of gezin dat past bij de vraag. Op basis van de begroting voor 2023 e.v. in relatie tot de realisatie van 2021 en 2022, is dat financieel inpasbaar.

In onderstaande tabel treft u een overzicht over de periode 2019 t/m 2022.

Jaar	Begroting	realisatie
2019	€ 448.549	€ 667.627
2020	€ 448.549	€ 648.338
2021	€ 675.174	€ 635.040
2022	€ 675.174	€ 357.817
2023	€ 708.932	-

7. U geeft aan dat de gemeente Maastricht samen met haar partners in de Stedelijke Coördinatiegroep afspraken gaat maken over de taken van de aandachtsfunctionaris en de pedagogisch beleidsmedewerker. Wanneer denkt u dat deze afspraken gemaakt zijn? Wordt de gemeenteraad hierin meegenomen? Is het de bedoeling dat er een eenduidige richtlijn komt? Wat kan de gemeente doen wanneer verschillende organisaties er verschillend over denken en de taken straks alsnog overlappen (en we bepaalde taken dus dubbel financieren)?

Antwoord

Ik kan u toezeggen dat dit in het eerste half jaar van 2024 wordt opgepakt en uitgewerkt met de partners. U wordt daar dan middels een raadsinformatiebrief over geïnformeerd.

8. N.a.v. uw beantwoording op vraag 1 van de PvdA nog een aanvullende vraag over het meenemen van de partners. U schrijft dat u eerst de belangrijkste wijzigingen hebt gedeeld, dat partners een reactie daarop hebben gegeven en dat hierna het volledige plan is gedeeld. Stelt u dus daarmee dat partners niet hun reactie hebben kunnen geven op het volledige plan, alleen op de in uw ogen belangrijkste wijzigingen? En wat heeft u nog verwerkt in het volledige plan van de reacties die u kreeg op de belangrijkste wijzigingen?

Antwoord

Vanaf januari 2023 is gestart met een traject waarin enerzijds de vorige beleidsperiode is geëvalueerd en anderzijds gelijktijdig input is geleverd voor de nieuwe periode. In de periode van januari tot en met juni 2023 hebben een zestal overleggen plaatsgevonden waarna Sardes de

evaluatie en input voor nieuwe periode in juli 2023 heeft opgeleverd. Eind augustus zijn, zoals aangegeven, alle wijzigingen ten opzichte van de vorige periode met de belanghebbenden gedeeld en besproken. Deze bijeenkomst heeft nog tot wijzigingen geleid en is het plan daarop nog aangepast. Daarna is het plan gedeeld.

Belangrijke wijzigingen waren:

- In de gepresenteerde wijzigingen was een concrete invulling van passende kinderopvang benoemd, namelijk een peuterplusgroep. De kinderopvang was het wel eens met de voorgestelde beweging, echter werd gevraagd om dit vorm te geven als inclusieve kinderopvang en niet nog uitgewerkt. Als reden geven zij aan om eerst gezamenlijk exact in kaart te brengen welke mogelijkheden er zijn om inclusieve kinderopvang op te zetten in Maastricht en niet meteen in 1 richting te denken.
- In de gepresenteerde wijzigingen was opgenomen om een aparte subsidieregeling op te zetten gericht op ouderbetrokkenheid om zodoende dit thema een extra stimulans te geven. Ook de kinderopvang erkent en ziet het belang van ouderbetrokkenheid in, echter werd verzocht om dit in de komende beleidsperiode verder samen te verkennen en verbanden te leggen met andere lopende ontwikkelingen zoals de gezinsgerichte aanpak laaggeletterdheid. Het thema ouderbetrokkenheid wordt daarom toegevoegd aan de agenda van de Stedelijke coördinatiegroep en niet verwerkt in een subsidieregeling.

9. We begrijpen uit uw antwoord op vraag 3 van de door PvdA gestelde vragen dat de wijziging inkomensafhankelijke bijdrage al wordt aangepast per 1-1-2024. Klopt het dat dit in de *praktijk* betekent dat kinderen **zonder VVE-indicatie en zonder KOT** dus nog 8 uur per week kunnen komen en hiervoor een inkomensafhankelijke bijdrage betalen? Klopt het dat dit voorheen 6 uur per week was? Wij hebben zelf de volgende was-woordt tabel gemaakt, kunt u aangeven of die klopt? (INK. Bijdrage = inkomensafhankelijke bijdrage conform tabel in bijlage bij de beantwoording)

	Was	Wordt
Peuter, geen KOT, geen VVE	6 uur INK. Bijdrage per week	8 uur INK. Bijdrage per week
Peuter, wel KOT, geen VVE	Alle uren via KOT	Alle uren via KOT
Peuter, geen KOT, wel VVE	6 uur INK. Bijdrage per week +	8 uur INK. Bijdrage per week +
	10 uur VVE per week gratis	8 uur VVE per week gratis
Peuter, wel KOT, wel VVE	6 uur via KOT +	8 uur via KOT +
	10 uur VVE per week gratis	8 uur VVE per week gratis

Antwoord

Op beide vragen is dat correct. Dit geldt voor nieuwe kinderen, voor bestaande blijft de regeling gelden zoals die was.

10. Pagina 18 van de Nota OAB, Financiën: kunt u in de eerste tabel het verschil toelichten tussen de bedragen onder 'rijksbijdrage, beschikking' en 'begroting gemeente'? Waarom was de begroting lager dan de Rijksbijdrage?

Antwoord

In 2019 is gestart met een nieuwe planperiode waarin er enkele wijzigingen zijn doorgevoerd. De belangrijkste wijziging waren de nieuwe indicatoren voor het bepalen van de hoogte van het OAB-budget. Bij het opstellen van de begroting van 2019 was nog niet voorzien welke impact deze wijziging zou hebben op de gemeentelijke budgetten. Voor 2019 is rekening gehouden met het budget wat voor 2018 beschikbaar was gesteld. Bij de verleningsbeschikking is gebleken dat de herverdeling van de budgetten en de nieuwe indicator een positief effect hadden op de specifieke doeluitkering. Voor de jaren daarna is de begroting gehandhaafd op de verleningsbeschikking 2019 en aangevuld met de overige (lokale) middelen.

11. Op vraag 14 van de PvdA heeft u een tabel aangeleverd, waarvoor dank. Onze vraag hierover is of u kunt toelichten wat de forse stijging van de categorie 'overige kosten' tussen 2019 en 2023 verklaart. Iedere gemeente betaalt zijn eigen deel maar voor Maastricht als grootste gemeente heeft dat wel geleid tot een stijging in de uitgaven van de lokale (overige) middelen.

Antwoord

In 2021 is een aanbesteding gestart om te komen tot een peutermonitor waarin kwantitatieve en kwalitatieve gegevens worden geregistreerd van OAB-VVE. Een totaal inzicht- en overzicht was er niet. Dit is de voornaamste reden voor de stijging in deze kosten vanaf 2022. In 2022 is gestart hiermee samen met de Heuvellandgemeenten.

12. Op vraag 10 van de PvdA vragen antwoordt u dat u gekeken heeft naar de maatregel om de opslag van €2,30 per kind (voor alle kinderen vanaf 2,5 jaar) aan te passen naar bijv. een lager bedrag per kind per uur of alleen voor geïndiceerde kinderen. U geeft echter ook aan dat de kinderopvangorganisaties u hebben aangegeven deze opslag zeer hard nodig te hebben o.a. vanwege de relatief zware populatie. Als dit de input vanuit het veld is, waarom kiest u er dan bijvoorbeeld wel voor om de subsidie zware zalen te veranderen van 20/80 naar 60/40? Heeft u wel doorgerekend wat de impact is van al deze maatregelen op de kinderopvang en waarom u dus wel voor aanpassing zware zalen subsidie kiest maar (nu) niet voor aanpassing hoogte opslagbedrag?

Antwoord

Deze maatregel is aan u voorgelegd omdat onze partners zelf hebben aangegeven dat de voorwaarde om voor extra subsidie in aanmerking te komen erg laag lag en dat, bij 20/80, dit dus al snel is terwijl het dan nog geen 'zware zaal' is. Het voorstel is daarom om deze grens voor extra subsidie te wijzigen. Deze maatregel is doorgerekend door Sardes en levert € 140.000 op. Dit budget kan dan geïnvesteerd worden in de ontwikkeling van inclusieve kinderopvang.

13. Op vraag 13 van de vragen van de PvdA reageert u dat u voor de goede overgang voornemens bent een projectplan op te stellen. Kunt u wat meer concreet ingaan om hoe dat projectplan er uit gaat zien? Wie wordt betrokken bij (het opstellen van) dit plan? Wat is de tijdlijn en het doel? Gaat u een nulmeting doen? Wie wordt betrokken bij de uitvoering?

Antwoord

Zie ook gedeeltelijke beantwoording van vraag 4. We moeten dit samen doen door met onze partners in de voorschoolse voorzieningen en jeugdgezondheidszorg aan het werk te gaan om een aanbod van inclusieve opvang te realiseren. Dit moet een zorgvuldig proces zijn waar na besluitvorming mee gestart gaat worden vanwege de aanpassing van de doelgroepdefinitie per 1 januari 2025. Op dit moment is een concrete invulling van het projectplan niet te geven. Het maken van een nulmeting wordt opgenomen.

14. Op 21 september jl. bracht de Onderwijsraad een briefadvies over voorzieningen jonge kind uit aan de Tweede Kamer. De kop van het bericht luidde *'Garandeer en versterk voor- en vroegschoolse educatie'*¹. De Onderwijsraad gaat in dit advies in op het belang van goed functionerende vve om gelijke onderwijskansen voor alle kinderen te garanderen. In het advies staat o.a. *"De raad vindt het de verantwoordelijkheid van de overheid om goede voorzieningen te bieden aan kinderen die vanwege hun sociaaleconomische achtergrond iets extra's nodig hebben om een goede start te kunnen maken in groep 3. De VVE is zo'n voorziening'*. Nadrukkelijk gaat de raad in het advies in op waar VVE voor bedoeld is. Uit dit advies – en uit een aantal (wetenschappelijke) onderzoeken die de raad aanhaalt in het advies blijkt dat VVE juist méér is (en zou moeten zijn) dan alleen een 'taalinjectie' (zoals u dit omschrijft).
- a. Hebt u het advies van de Onderwijsraad gelezen en wat vindt u er in algemene zin van?

Antwoord

Het advies hebben we gelezen en ook de gemeente Maastricht sluit zich daarbij aan. We willen voortborduren op de goede basis en kwalitatief goede VVE die er is en dat we een verantwoordelijkheid hebben om alle kinderen die dat nodig hebben een goede start te laten maken in groep 3. Ook kinderen die dit vanwege hun sociaaleconomische achtergrond nodig hebben. In de beantwoording onder sub. B, ziet u de vier indicatoren die ook voor Maastricht blijven gelden. Ter verduidelijking: de methode die gebruikt wordt is Speelplezier deze is inderdaad breder dan een taalinjectie. Wel ligt het accent in Maastricht op taal.

- b. Waarom kiest u ervoor om de VVE-indicatie en daarmee de 'makkelijke' toegang tot de VVE-voorziening toch te verenigen naar een indicatie gebaseerd op taal?

Antwoord

We hebben de doelgroep definitie aangepast op grond van de bevindingen uit de evaluatie van Sardes. Het is echter niet zo dat dit alleen gericht is op taalachterstanden. De CBS-criteria hebben vier belangrijke indicatoren namelijk;

- Opleidingsniveau beide ouders;
- Land van herkomst beide ouders;
- Verblijfsduur van de moeder in Nederland;
- Gezin in schuldsanering.

---

¹ Bron: <https://www.onderwijsraad.nl/publicaties/adviezen/2023/09/21/briefadvies-jonge-kind>

De kinderen die nu worden toegeleid en niet vallen onder deze doelgroepdefinitie, willen we toeleiden naar een passende voorziening. Daarom is de ontwikkeling van inclusieve kinderopvang en een goede toeleiding naar de SMI-voorziening noodzakelijk.

Behandeld door gemeente Maastricht/ team: Beleid Jeugd en Onderwijs